

BUDAPEST, XVII. KERÜLET, SZŐLŐLIGET-ÖKOPARK (HRSZ. 138525/108)

Szolgáltatóépület építése

Lelőhely-azonosító: 66780

KULCSSZAVAK: középkor, szórvány

BUDAPEST, DISTRICT XVII, SZŐLŐLIGET-ÖKOPARK (PLOT NO. 138525/108)

Service building construction

SiteID: 66780

KEYWORDS: Middle Ages, stray finds

Budapest XVII. kerületében, a Szőlőliget-Ökopark nevű új városrész központjában egy épületkomplexum építése kapcsán kereste fel a beruházó a Budapesti Történeti Múzeumot. Az építési terület Rákosligeten a Cinkotai út–Forrásmajori utca–Naplás út által határolt területen, az egykori Óhegyi-tábla elnevezésű szőlőhegy eddig beépítetlen nyugati lejtőjén található. A terület korábban mezőgazdasági művelés alatt állt, a II. katonai felmérésen „Keresztúri Szőlő” néven említik.

A tervezett épület a 66780 nyilvántartási számú leelőhely keleti részén helyezkedik el, mindössze 200 méterre a 15107 nyilvántartási számú avar kori csontvázas sír előkerülési helyétől (Nagy 1984a, Nagy 1984b).

Az építkezést megelőzően, 2021 márciusában a Várkapitányság Nonprofit Zrt. próbafeltárást végzett a területen. Ekkor három próbaárkot nyitottak összesen 236 m²-es területen, melyekben régészeti jelenséget nem észleltek.

A pontalapozású épületkomplexum alá pinceszintet nem terveztek, ám a földszint és a parkoló alapterülete a mai felszín alá süllyedt, emiatt a teljes felületen sor került a humusz eltávolítására. A szakmai munka régészeti megfigyelés és, annak keretén belül végzett bontómunka formájában történt. A humusztól és a

In District XVII of Budapest, in the central area of the newly planned urban development called Szőlőliget-Ökopark, the investor approached the Budapest History Museum in connection with the construction of a building complex. The construction area is located in Rákosliget, within the boundaries of Cinkotai Road–Forrásmajor Street–Naplás Road, on the previously undeveloped western slope of the former Óhegyi vineyard area. The territory was formerly under agricultural cultivation and is referred to as “Keresztúri Szőlő” (Keresztúri Vineyards) on the Second Military Survey maps.

The planned building is situated in the eastern part of archaeological site no. 66780, approximately 200 metres from the findspot of an Avar-period inhumation burial registered under site ID 15107 (Nagy 1984a, Nagy 1984b).

Prior to construction, in March 2021, Várkapitányság Nonprofit Plc. carried out a trial excavation in the area. Three test trenches were opened over a total of 236 m², but no archaeological features were identified.

Although no basement was planned for the pile-foundation building complex, the ground floor and the parking slab were designed below the present surface level, requiring complete humus removal across

1. kép: A mélyszántás nyoma a humuszolt felületen (Fotó: Olgyay János)

Fig. 1. Trace of deep ploughing on the stripped surface (Photo by János Olgyay)

bontómunka első szakasza 1858 m²-en 2021. november 24-26. között zajlott le. Az eltávolított földréteg vastagsága 15 és 50 cm között váltakozott. Az egész területen nyomon lehetett követni a mélyszántás északnyugat-délkeleti irányú vonalait. (1. kép) A humusz alatt egy vékony (kb. 10-20 cm-es) vörösesbarna, agyagos réteg volt érzékelhető, amely alatt következett a sárga homokos altalaj. A legmélyebben szedett részen (déli sarok környéke) 80-100 cm mélységben előbukkant egy fehér színű, erősen mészköves réteg.

Néhány modern jelenségtől (szabályos négyzet alakú foltok, szőlőskaró hegye, ültetőgödrök) eltekintve mindössze két darab, északnyugat-délkeleti irányú árokszakszt tudtunk dokumentálni. Az egyik árok a terület délkeleti végén futott keresztül, míg a másik, rövidebb árokszakszt a terület közepén helyezkedett el. (2. kép) A jelenségek feltárását már a humuszolás ideje alatt megkezdtük. (3. kép) A jelenségek előkerülési szintje 165,19 mBf és 166,72 mBf között mozgott. Leletanyagot egyik objektum sem tartalmazott, így a pontosabb keltezésük sem lehetséges. A földkitermelés során mindössze egy darab szórvány, valószínűleg középkorra keltezhető, szürke színű fültöredék került elő. A régészeti pozitív terület nagysága 683 m².

the entire area. Archaeological monitoring and associated excavation work were carried out during the process. The first phase of topsoil stripping and excavation took place on 1,858 m² between November 24 and 26, 2021. The thickness of the removed layer varied between 15 and 50 cm. Across the entire area, north-west-south-east oriented ploughing traces were clearly visible. (Fig. 1) Beneath the humus, a thin (approx. 10–20 cm) reddish-brown clay layer was observed, under which the yellow sandy subsoil appeared. In the deepest part of the area (near the southern corner), a white, strongly calcareous layer emerged at a depth of 80–100 cm.

Apart from a few modern features (regular square-shaped stains, vine stake holes, and planting pits), only two north-west-south-east oriented ditch sections were documented. One ditch crossed the south-eastern end of the site, while the other, shorter section was located in the central part of the area. (Fig. 2) The features were already partially excavated during topsoil stripping. (Fig. 3) Their appearance levels ranged between 165.19 a.B.S.I.* and 166.72 a.B.S.I. Neither feature contained any finds, making precise dating impossible. During

* above Baltic Sea level

2. kép: A földmunka első szakasza és az ott előkerülő árkok (Készítette: Fábián István, Imre-Horváth Sándor)

Fig. 2. The first phase of earthworks and the trenches uncovered there (Prepared by István Fábián, Sándor Imre-Horváth)

3. kép: Az építési területen keresztülfutó árok a feltárás után
(Fotó: Olgyay János)

Fig. 3. Trench running across the construction area after excavation
(Photo by János Olgyay)

Az első szakaszon a régészeti bontómunkát elvégeztük, de a közművek létesítésénél, valamint a kivitelezéshez kapcsolódó egyéb földkitermelési munkáknál a régészeti megfigyelés folytatódott. Egy későbbi helyszíni szemle időpontjára a tervezett út és parkolósor területén, kb. 1100 m²-es területen – előzetes bejelentés nélkül – már elvégezték a földmunkát.

RÉSZTVEVŐK: Olgyay János régész, Fábián István geodéta

Olgyay János

earth removal, only a single stray pottery fragment, likely of medieval date and grey in colour, was recovered. The archaeologically positive area covered 683 m².

At this stage, archaeological excavation work was completed; however, archaeological monitoring continued during utility installation and other earthworks related to construction. During a later site inspection, it was found that earthworks had already been carried out on an approximately 1,100 m² area designated for roads and parking spaces, without prior notification to the museum.

CONTRIBUTORS: János Olgyay (archaeologist), István Fábián (surveyor)

János Olgyay

Irodalom:

- Nagy 1984a • Nagy, Margit: Budapest, XVII. Ároktő utca 130. *Régészeti Füzetek* Ser. I. No. 37 (1984) 69.
Nagy 1984b • Nagy, Margit: Budapest, XVII. Ároktő u. 130. *Archaeologiai Értesítő* 111 (1984) 271.

References:

- Nagy 1984a • Nagy, Margit: Budapest, XVII. Ároktő utca 130. [Budapest, District XVII, Ároktő Street 130]. *Régészeti Füzetek* Ser. I. No. 37 (1984) 69.
Nagy 1984b • Nagy, Margit: Budapest, XVII. Ároktő u. 130. [Budapest, District XVII, Ároktő Street 130]. *Archaeologiai Értesítő* 111 (1984) 271.